



## HỒ LINH

Tiếng hú của alarm vẫn vang lên trong đêm vắng làm lòng tôi thực bối rối khó chịu. Tôi chạy nhanh xuống thang gác, tắt vội alarm, rồi phóng ra vườn. Tôi gặp Dân ở lối đi, nên hỏi ngay:

- Gì thế? Có sao không?
- Chết rồi!

Tôi hoảng quá, hỏi lại:

- Trời, bỗn meo rồi...đứa nào vậy?
- Không, con mèo!!!

Tôi vừa ngạc nhiên, vừa mừng. Dân kéo nhanh tôi ra góc vườn. Ánh đèn pin bật sáng, rồi trên mình một con mèo đen rất lớn, như một con mèo rừng...đầu nó bị đạn vỡ tung, máu chảy lênh láng. Thằng cha bắn tài thực...cả một đời binh nghiệp có khác.

Trong khi đó, Dân đầu cúi thấp, khẽ nói:

- Ông cảm phiền nhé...Tôi làm việc thực thiếu suy nghĩ.

Chuyện đã thế, tôi cũng đỡ bức dọc, nên nói:

- Thôi, không sao, để tôi vào gọi lại cho tụi Trible A, không cảnh sát nó tới đây bây giờ...

Chúng tôi yên lặng vào nhà.

Trong khi tôi nói điện thoại thì Dân đứng nhìn ra ngoài vườn sau, coi bộ nghĩ ngợi điều gì. Sau khi giải quyết mọi việc êm xuôi, tôi quay sang Dân. Thấy tôi, Dân khẽ đẩy cánh cửa sau cho dịch rộng thêm ra, như muốn phân trần điều gì. Không nỡ để hắn nghĩ ngợi vì việc làm gần như vô ý thức vừa qua, tôi an ủi:

- Thôi, không sao...
- Này ông Linh...

Ngoài vườn lúc này thực mờ ảo dưới ánh trăng suông. Mấy bóng thông che khuất nửa sân sau trong bóng tối. Cây đào đã bắt đầu trại lá, cành vươn lên khẳng khiu. Tôi chợt có một ấn tượng rất quen thuộc với cảnh này,

## THUNG LŨNG MA

mà hơn ba năm ở đây, mãi hôm nay tôi mới sực nhớ tới.

Lúc đó, Dân nói, chưa bao giờ khẽ như thế:

- Tôi đang ngủ, chợt như nghe thấy có tiếng quát tháo rất lớn ở ngoài vườn, rồi tiếng đàn bà thét lên như đang bị ai tấn công...Cái phản ứng bén nhạy của một tên đánh giặc, vào sinh ra tử, tôi chồm dậy, quơ vội khẩu súng, mở cửa sau phóng ra ngoài. Lúc đó, tôi thực không để ý tới tiếng còi alarm hú trong nhà, mà chỉ dáo dác nhìn khắp vườn...Không một bóng người, nhưng chợt lại thấy một con mèo đen đó đang hung hăng đuổi bắt một con sóc chạy vòng quanh sân. Rồi không biết vì sao lúc đó tôi không hề suy nghĩ phải trái, nổ súng giết chết con mèo khốn nạn kia để cứu con sóc...Sau phát đạn, con mèo chỉ chạy tới góc vườn là chết tốt...

- Bể sọ như thế mà còn chạy được như vậy mới là lạ lùng...

Như không nghe tôi nói, Dân lẩm bẩm:

- Böyle thực...

Bên ngoài, ánh trăng vừa ló khỏi ngọn thông, chiếu sáng gần hết chiếc sân và cả một góc vườn khiến cây đào vút cao lên sừng sững... Tôi liên tưởng tới một chuyện thực xa xưa...một đêm trăng tương tự như đêm nay, nhưng lâu đến bốn mươi năm rồi...ở một nơi cách xa đây một nửa quả địa cầu.

- Ông Linh, nghĩ gì vậy...tôi thực ân hận.

Tôi nghe tiếng Dân rất là mơ hồ...cho mãi đến lúc Dân nhắc lại câu: "Tôi thực ân hận...tôi thực ân hận..." tôi mới như chợt tỉnh, gương cười:

- Không đâu Dân...xin lỗi, tôi đang nghĩ đến một chuyện...À này Dân, ông nghe thấy tiếng đàn bà thét trong giấc ngủ thực sao?

## HỒ LINH

Dân hơi ngạc nhiên, rồi phân bua:

- Tôi nói thực đấy...tôi nghe rõ tiếng đàn ông quát tháo, tiếng đàn bà kêu thét...ông tin tôi không?

- Tôi tin chứ...

Đồng hồ lúc đó chỉ hơn hai giờ sáng. Tôi ngồi xuống ngưỡng cửa. Dân nghĩ ngợi sao, cũng ngồi xuống bên cạnh tôi. yên lặng nhìn ra ngoài. Có lẽ lúc này nhà tôi đã ngủ. Tôi nhìn khắp vườn, mường tượng lại cái cảnh mấy chục năm về trước...

Tuy mới sống gần nhau, nhưng Dân rất hay tâm sự với tôi về cuộc đời trôi nổi của anh. Thường tôi chỉ ngồi nghe. Vì thế, lúc này, nhìn vẻ áy náy của Dân, tôi không nỡ để cho anh bận tâm về truyện không đâu, nên nói:

- Dân bắn con mèo đó rất phải. Tôi không trách anh đâu.

Dân là người không bao giờ bỏ qua những câu nói mập mờ, nên hỏi ngay:

- Ông nói phải là phải thế nào?

Tôi nhìn ra xa...dưới ánh trăng vàng vặc:

- Câu chuyện xảy ra từ hơn bốn mươi năm trước rồi. Hồi đó, tôi nhớ vào mùa gặt, gia đình tôi đang sống tại một trang trại ở Như Tân, cách thị xã Phát Diệm chừng bảy cây số đường chim bay. Phương tiện di chuyển thời đó thường dùng thuyền. Vì thế, cái trại này nằm ở góc hai con sông tuyệt đẹp. Con Huyền Giang thì chảy về phía Tây, vào mãi tới chợ Hói Đào của tỉnh Thanh Hóa. Con sông Vân Giang thì đổ xuống phía Nam, ra tận cửa biển. Địa thế cái trại này thực tiện lợi. Cha mẹ tôi mới xây một tòa nhà rất lớn, có thể nói là nhất nhì vùng duyên hải. Mái ngói đỏ, nền cao một thước hai có sân thượng, cửa kính lớn, đẹp và tân như một tòa nhà ở giữa một thành phố lớn. Cánh đồng tòa nhà là

## THUNG LŨNG MA

một cái thềm dài tới hai mươi thước, ngang sáu thước, lát đá hoa xanh, được che bởi một vòm cửa cuốn theo hình bán nguyệt, có giàn thiên môn, một loại cây, lá nhỏ như cái tăm, dài chừng hai đốt ngón tay, bốn mùa xanh ngắn, chạy vòng theo cái vòm cuốn này. Phía trước là một khu vườn hoa mà ông cụ tôi săn sóc rất cẩn thận. Một góc đào được trồng bên thềm để mùa xuân chơi hoa. Xa hơn là hàng nhãn um tùm, anh thấy nó cũng tương tự như cái vườn này, nhưng rộng hơn nhiều. Ở đây, là nơi lý tưởng để ngắm trăng lên. Gia đình tôi thường tụ họp ngồi chơi trên thềm sau bữa ăn chiều và vào những mùa trời ấm áp, trải chiếu ngủ qua đêm luôn. Anh cứ tưởng tượng cái không khí của gia đình tôi lúc đó không khác gì cái cảnh được tả trong bản nhạc Nhớ Quê Hương: "Lúc trăng đang dần nhô cao đầu trên khóm tre già, Chúng tôi quây quần vui nô đùa bên mấy khóm hoa...."

Lúc đó đã cuối mùa gặt, nhà vẫn còn đầy những thóc gặt và các cô vò lúa, tối nào cũng vui như hội. Một buổi chiều, ông cậu áp út của mẹ tôi từ trên thị xã xuống để nhắc gia đình tôi về dự lễ cưới củadì út vào hai ngày sau đó. Ông ngoại tôi sợ chúng tôi bận việc nhà rồi quên đi chăng. Cậu tôi là một thanh niên Tây học, tính vui như trẻ nít, ăn diện âu phục may bằng vải đũi màu mỡ gà sang trọng. Cậu mang theo những món quà chỉ có trên thị xã như bánh đậu xanh, bánh khảo mà trong Nam gọi là bánh in hiệu Thiên Hương và nhất là mấy cái đĩa hát mới.

Chúng tôi đứng ngồi vòng quanh cậu để nghe những truyện vui của nơi "tỉnh thành":

- Anh chị này, hai cái đĩa này mới về, em mua lúc xuống đây đấy.

Ông anh cả tôi cũng là tay nghệ sĩ, tuổi xấp xỉ cậu

tôi, cẩn thận bóc giấy gói ra. Mùi đĩa nhựa thoang thoảng...cái vòng tròn đỏ và hình con chó ngồi bên cái máy hát của hãng Columbia làm mọi người say mê. Anh tôi khẽ reo lên:

- Ô, Tino Rossi thì nhất rồi...

Anh quay sang tui nhỏ hỏi:

- Nhà còn kim hát không?

Dân nhớ cái máy hát thời đó chạy bằng dây thiều, đĩa bẩy mươi tám tua, mỗi mặt phải lén dây cót một lần chứ? Kể ra nghe nhạc thời đó cũng tốn sức lao động lắm. Kim thì một cái nghe được hai mặt, tức hai bài hát. Chúng tôi ở xa phố, nên thường bị hết kim hát, nếu chưa kịp gửi đi mua thì phải mài lại kim cũ để chơi. Ông anh kế tôi vội đi kiểm soát lại hộp kim, mang ra đếm cũng còn được hơn mươi cái. Thế cũng đủ. Đĩa mới mà phải chơi kim cũ mài lại thì thực uổng...

Buổi tối hôm đó, sau khi ăn cơm xong, ông cậu và ông anh cả tôi bảo nhau:

- Nay, đêm nay chúng mình phải diện thực keng để đi nghe Tino Rossi hát chứ.

Rồi hai ông diện đồ Tây cẩm như thực, cẩn thận kê chiếc kệ nhỏ ra thèm nhà phía đông để đặt máy hát. Máy hàng chiếu được trải ra trên thèm. Mẹ ôi cho gọi tất cả mọi người trong nhà ra để cùng ngồi chơi. Cả gia đình tôi ngồi trên hai cái chiếu ở giữa thèm, bên trong là đám con gái vò lúa, ngồi xích lại với nhau cười rú rich. Đám thợ gặt thì chia nhau mấy bậc thêm đi xuống vườn, ngồi hút thuốc lào vặt ngong ngóng xem ở trên định làm cái trò gì...Nước trà tầu Ninh Thái Ô-tô được hâm ra, chia cho mọi người uống, rồi ăn bánh khảo và bánh đậu xanh.

Trời mỗi lúc một tối dần, ánh trăng đang lên, vàng rực một góc trời. Cậu tôi trịnh trọng đặt cái đĩa đầu

tiên vào máy. Mọi người yên lặng...tiếng lênh dây cót nghe đều đều, thực hồi hộp.

- Thưa quý vị, tôi xin giới thiệu đại danh ca Tino Rossi từ Pa-ri mới sang, xin trình bày nhạc phẩm Serenade của Schubert...

Tiếng vỗ tay rào rào như trong rạp hát thực. Rồi tiếng xè xè của kim cọ trên đĩa hát...và rồi tiếng nam danh ca thời đại vang lên...tuyệt diệu...Bản nhạc đã hay, tiếng hát thực ấm và nhất là cái khung cảnh nên thơ lúc đó làm tôi không bao giờ quên được...vui không tả nổi.

Trong khi mọi người nghe hát, uống nước trà tầu thì mẹ tôi ngồi mân mê cái thiệp cưới củadì tôi...thỉnh thoảng lại đưa sát lên mắt để xem. Dưới ánh trăng, tôi nghĩ bà làm sao có thể đọc rõ chữ,. Tôi biết, trong số các em,dì tôi được mẹ tôi thương nhất. Dì sinh cùng tuổi với ông anh cả tôi, vừa tròn sáu tháng thì bà ngoại tôi qua đời. Mẹ tôi mang dì tôi về nuôi cùng với ông anh tôi...mỗi dì cháu một bên không khác gì người mẹ thực...cho tới ngày khôn lớn.

Trăng lên ngang đầu, mấy cái đĩa hát cũng đã nghe hết, mọi người dần dần giải tán. Bọn trẻ nhỏ chúng tôi ngủ quay ra lúc nào không hay.

Nhưng trong đêm khuya, bỗng mọi người choàng thức giấc vì tiếng la của mẹ tôi. Khi tôi tỉnh dậy đã thấy mọi người đang tụ tập trước thèm. Cha tôi đang hỏi mẹ tôi:

- Mợ thấy cái gì mà la hoảng lên thế?

Mẹ tôi không trả lời thẳng câu hỏi, mà nói:

- Thằng Chiêu đâu, gọi tất cả canh điền đi bắt bồng được con mèo đen cho tao...

Anh Chiêu là con nuôi của cha mẹ tôi. Anh đã nghe câu ra lệnh này mấy lần rồi, và đang dặn mấy người

## HỒ LINH

canh điền có mặt ở bên thềm nhà...rồi mọi người tản ra, đuốc được đốt lên, soi rõ, xục xạo khắp khu vườn quanh nhà. Ông cậu và ông anh cả tôi thì xuống dưới vườn thu thập mấy cái gối mây...Anh nhớ ngày xưa ở ngoài Bắc, mình đâu có gối bông, mà đều dùng gối đan bằng mây, vuông như chồng sách để gối đầu. Những cái gối này bị mẹ tôi ném hết xuống vườn từ lúc nào không hay...

Mẹ tôi ngồi tư lự trên thềm chờ kết quả cuộc lùng bắt con mèo đen nào đó cho tới sáng. Kết quả là không tìm thấy dấu vết con vật quái đản này của mẹ tôi. Cuộc tìm kiếm vẫn tiếp tục cả sáng ngày hôm sau. Mẹ tôi bắn gắt luôn nên không ai muốn đặt câu hỏi về vụ này với bà nữa.

Trong khi đó, gia đình tôi thu xếp về thị xã cho kịp đám cưới dì tôi. Cha tôi gọi anh Chiêu, anh Nhỏ ra cất đặt công việc nhà. Một chiếc thuyền bồng bốn mái chèo được sửa soạn cho cuộc hành trình dài tám cây số, và mất chừng ba tiếng đồng hồ. Loại thuyền này chúng tôi dùng để di chuyển cả gia đình trên sông, dài chừng trên dưới mười thước, rộng non hai thước, có mui. Bên trong trải chiếu, rộng chừng một chiếc giường lớn. Hồi đó, cái thuyền như thế có giá như chiếc xe hơi ngày nay vậy.

Chiều hôm đó, chúng tôi bỏ trang trại để về thị xã. Khi rời bến, mẹ tôi còn cẩn dặn các anh người nhà phải tiếp tục lùng xét, bắt cho bằng được con mèo đen cho bà. Lúc thường, mẹ tôi là người dễ tính, nhưng khi bà đòi hỏi việc gì mọi người phải làm nghiêm chỉnh, không xảy chuyện lôi thôi to.

Mặt trời khuất dần sau dãy núi Trường Sơn, sông nước thực êm đềm. Trang trại nhà tôi, rồi làng mạc lùi dần ở phía sau. Sông rộng, đi giữa làng sầm uất, những

## THUNG LŨNG MA

hang cây hai bên bờ rủ xuống trông thực tươi mát. Những bông dân bụt màu đỏ tươi đong đưa giữa bụi cây xanh đậm. Bọn trẻ chúng tôi ngồi ngoài mũi thuyền để ngắm phong cảnh hai bên sông. Cậu tôi và các anh tôi ngồi trên mui thuyền hát nghêu ngao những bản tân nhạc thời đó, như: "Vững trăng sáng, soi trên hồ..."

Tiếng cười thỉnh thoảng vang lên nghe rộn rã làm sao! Trời tối dần, chúng tôi phải vào khoang thuyền để ngủ, sợ ban đêm, ngồi ngoài sương lạnh, hoặc vô ý lăn xuống sông, không ai biết được thì chết mất xác.

Tôi chợp mắt được một lúc, bỗng tỉnh giấc thì thấy mẹ tôi đã ra ngoài mũi thuyền truyện trò to nhỏ với cậu tôi và cha tôi.

Lúc đó, cậu tôi đang hỏi:

- Có thực lúc đó chị tỉnh không?  
- Lúc chị thấy mẹ thì chắc chỉ là giấc mơ...Chị mơ thấy một bên là thằng cả, một bên là dì út đang nằm với chị. Mẹ từ dưới vườn đi lên làm chị thực sảng sốt. Mẹ yên lặng ngồi xuống bên bậc thềm, nhìn chị, nước mắt đầm đìa. Chị chưa có phản ứng gì thì mẹ đưa tay vuốt tóc dì út, rồi thằng cả...Chị thốn thức hỏi: "Mẹ về lúc nào vậy?" "- Lâu rồi! Chị khó nuôi em..." Chị muốn nói nhiều, nhưng không sao lên tiếng được nữa, mà chỉ khóc...Cả hai mẹ con đều khóc. Rồi bỗng mẹ la lên: "- Lính nó đến bắt mẹ đi rồi kìa...Lính nó đến bắt mẹ đi..." Chị nhìn ra ngoài, dưới gốc đào, một bóng đen xuất hiện. Nó hú lên những tiếng quái gở nghe rợn người, rồi tiến lên, định lôi mẹ đi. Mẹ lùi lại...rồi lúi rúi bỏ đi xuống mấy bậc thềm...đến nỗi chị thấy mẹ như muối ngã...mẹ bỏ chạy ra phía gốc đào, bóng đen gầm thét đuổi theo...Lúc đó, thương mẹ quá, chị nhảy bổ xuống vườn để tiếp cứu...nhưng rồi chị tỉnh dậy...giữa lúc thấy mình đang đứng dưới mấy bậc

thêm...

Mẹ tôi ngưng lại một chút, rồi tiếp:

- Từ cái mê tới cái tỉnh nó lạ lẫm...nó như rất gần gũi, chỉ như một khoảnh khắc định thần mà thôi. Chung quanh không khác gì trong giấc mơ, nhưng không thấy ai cả...mà chị chỉ thấy dưới vườn lúc đó, một con mèo to lớn đang đuổi bắt một con sóc nhỏ...Tiếng con mèo gào lên dữ dội. Lúc đó, chị không suy nghĩ gì, vớ lấy mấy cái gối chạy tới ném con mèo đen, rồi la lên gọi mọi người dậy. Con mèo chỉ chạy lẩn vào bụi hoa thôi...chứ đâu có đi xa...sao mà mình tìm không ra...

Cha tôi cười:

- Có thể lúc đó mắt mợ hoa lên chăng!

Mẹ tôi gắt:

- Cậu nói lạ, hoa thế nào được. Thằng Chiêu nó nói cũng nghe thấy tiếng mèo gào mà...

Thời gian sau này, chúng tôi quên truyện chon mèo đen, riêng mẹ tôi như lúc nào cũng để tâm tìm kiếm...nhưng không bao giờ bà gặp lại nó nữa..."

Trăng đã khuất sau mái nhà, khu vườn nhà tôi trở nên tối đen. Dân ngồi nghe xong câu truyện tôi kể, rồi nói:

- Tôi thì tôi không thấy người...nhưng chắc chắn nghe thấy tiếng la hét.

Anh vừa nói, vừa bật đèn pin rọi vu vơ lên khoảng vườn rậm rạp, rồi chiếu thẳng về phía góc vườn, nơi có xác con mèo đen, sau đó thong thả đứng lên, nói:

- Thôi ông vào ngủ lại đi...để xác con mèo đen này tôi lo.

Tôi lên phòng nằm...nhưng chưa nóng chõ, đã thấy có tiếng gõ cửa gấp. Tôi bật ngồi dậy, chạy ra. Dân

đang đứng đó, tay cầm chiếc đèn pin còn bật sáng, giọng run run:

- Này ông, xác con mèo đó đâu mất tiêu...rồi...!